

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група **СРПСКИ ПОКРЕТ ДВЕРИ – ПАТРИОТСКИ БЛОК**
15. септембар 2022. године
Београд

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини (Сл. гласник РС, бр. 9/2010) и чланова 150. ст. 1, 190. ст. 1 Пословника Народне скупштине, подносимо **ПРЕДЛОГ РЕЗОЛУЦИЈЕ О ГЕНОЦИДУ НЕЗАВИСНЕ ДРЖАВЕ ХРВАТСКЕ НАД СРБИМА, ЈЕВРЕЈИМА И РОМИМА ТОКОМ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА**, с предлогом да се узме у претрес.

Народни посланици:

Мр Иван Костић

Бошко Обрадовић

Проф. др Тамара Миленковић Керковић

Милован Јаковљевић

Радмила Васић

Борко Пушкић

ПРЕДЛОГ

Полазећи од чињенице да се у Републици Хрватској намерно и систематски затире сећање на геноцид који су власти Независне Државе Хрватске, а која је укључивала део Срема који је данас у саставу Републике Србије, као и подручје данашње Босне и Херцеговине, током Другог светског рата починиле над Србима, Јеврејима и Ромима;

Имајући у виду да се у хрватским јавним гласилима и квазиисториографским радовима не само прећуткују него и радикално умањују жртве овог геноцида, нарочито у Јасеновцу, и њихов број своди на 40.000 убијених Срба, Јевреја и Рома, као што је то, у својству историчара, чинио и први председник Републике Хрватске Фрањо Туђман;

Знајући да се усташе као починиоци геноцида у Хрватској, укључујући и Анту Павелића, данас у Хрватској од стране веома утицајних и веома пристрасних фактора, представљају као борци за национално ослобођење и независну Хрватску на темељу такозваног историјског и државног права хрватског народа;

Будући да историјски доказан геноцид над српским, јеврејским и ромским народом никада није био предмет примерене политичке осуде ни у Титовој комунистичкој Југославији, ни у данашњој Републици Хрватској и да хрватски народ никада није прихватио одговорност за геноцид који је у његово име почињен, како је то иначе учинио немачки народ за холокауст који су у његово име учинили нацисти, а да ни Римокатоличка црква није осудила злочине геноцида у НДХ као што је осудила злочине на другим европским стратиштима у Другом светском рату и извинила се због учешћа неких њених представника у њима;

Будући да власти Народне односно Социјалистичке Републике Хрватске, као федералне јединице у оквиру ФНРЈ односно СФРЈ, и данашње Републике Хрватске, као независне државе, никада нису понудиле обештећење жртвама геноцида и њиховим потомцима;

Будући да стратишта на којима су жртве овог геноцида биле мучене, масакриране и убијане и масовне гробнице у које су бацане и без дужног поштовања и примереног обреда покопане, до данас нису на ваљан начин обележене и заштићене;

Будући да су Анте Павелић и многи његови доглавници по окончању рата побегли из Независне Државе Хрватске, користећи тзв. пацовске канале, користећи помоћ појединих ватиканских клирика и прелата, те да многима од њих није суђено у земљи, што би хрватски народ довело до признања непојмљивих злочина почињених у његово име и моралног просветљења и прочишћења;

Народна скупштина Републике Србије доноси

РЕЗОЛУЦИЈУ
О ГЕНОЦИДУ НЕЗАВИСНЕ ДРЖАВЕ ХРВАТСКЕ НАД СРБИМА, ЈЕВРЕЈИМА И
РОМИМА ТОКОМ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

Народна скупштина Републике Србије сматра:

1. Да су злочини усташа над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата у Независној Држави Хрватској смишљен и планиран геноцид, онакав какав је дефинисан Конвенцијом о спречавању и кажњавању геноцида, усвојеном од стране Генералне скупштине Уједињених нација 9. децембра 1948. године;

2. Да је приликом спровођења овог геноцида само у јасеновачком систему хрватских концентрационих логора за истребљење Срба, Јевреја и Рома и неистомишљеника мучено, пљачкано, силовано и потом убијено од стране Независне Државе Хрватске: 700.000 Срба, 23.000 Јевреја и 80.000 Рома, једино због тога што су припадали другом народу, вери или раси;

3. Да је Независна Држава Хрватска била једина земља током Другог светског рата у којој су постојали концентрациони логори за истребљење деце у Старој Градишци, Јасеновцу, Уштици, Јабланцу, Јастребарском, Ријечи код Јастребарског, Горњој Ријечи код Крижеваца и Лобограду и да је у њима према још недовршеним истраживањима страдало 42.791 српско дете, 5.737 ромске и 3710 јеврејске деце;

4. Да је злочин геноцида у Независној Држави Хрватској по својим размерама раван холокаусту који је нацистичка Немачка извршила над Јеврејима;

5. Да је током провођења овог геноцида велики број Срба био принуђен да, зарад биолошког опстанка, промени свој национални и духовно-историјски идентитет и да се одрекне своје православне вере и под присилом и смртном претњом прихвати Римокатолицизам.

Полазећи од ових закључака Народна скупштина Републике Србије захтева:

1. Да Република Хрватска, као држава хрватског народа, одлуком својих највиших органа, прихвати историјску и сваку другу одговорност за геноцид Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата;

2. Да се на достојан начин обележе и обезбеде сва места злочина и чува успомена на његове многобројне жртве;

3. Да се у целини сачува и одржава, као споменик жртвама, јасеновачки комплекс концентрационих логора за истребљење Срба, Јевреја и Рома;

4. Да се утврди и спроведе програм заштите и уређења Спомен подручја Доња Градина у сарадњи са надлежним институцијама Републике Српске (БиХ) и Републике Србије;

5. Да се у Републици Хрватској, Босни и Херцеговини и Републици Србији одреди исти дан у знак сећања на жртве геноцида у Независној Држави Хрватској - Србе, Јевреје и Роме;

6. Да се утврди и у разумном року исплати правична одштета жртвама овог геноцида и њиховим потомцима од стране Републике Хрватске.

Народна скупштина Републике Србије очекује да међународна и домаћа јавност, посебно државе антифашистичке коалиције у Другом светском рату, подрже ову Резолуцију о геноциду Независне Државе Хрватске, како би она, након 77 година чекања, угледала светлост дана.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ РЕЗОЛУЦИЈЕ

Уставни основ за доношење ове резолуције садржан је у члану 99. став 1. тачка 7. и став 3. Устава Републике Србије, којим је прописано да Народна скупштина Републике Србије доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије и да врши и друге послове одређене Уставом и законом, као и у члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини (Сл. гласник РС, број 9/10), којим је прописано да Народна скупштина доноси и резолуције.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ РЕЗОЛУЦИЈЕ

Преко седам деценија узроцима, последицама и размерама геноцида којег је починила усташка Независна Држава Хрватска баве се бројни научници и историчари широм света, и сви они јасно квалификују да су највеће жртве усташког погрома били Срби, али и Јевреји и Роми који су живели на простору Независне Државе Хрватске, а она је територијално обухватала велики део садашњих: Републике Хрватске, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Срема у Републици Србији, укључујући и подручје данашње београдске општине Земун и Старо сајмиште. Такође је непобитно утврђено да су у логорима намењеним за систематско уништавање Срба, Јевреја и Рома убијани и Хрвати и Муслимани искључиво због њихове идеолошке припадности антифашистичком покрету, као и да то није рађено систематски и у огромним размерама због њиховог расног, верског или етничког идентитета као што се десило са Србима, Јеврејима и Ромима.

Између многобројних одржаних научних скупова широм света до сада је, између осталог, одржано и више Међународних конференција о Јасеновцу, од чега је по једна одржана у Њујорку, Јерусалиму и Београду, а три су одржане у Републици Српској у Бањалуци. На овим конференцијама учествовали су бројни стручњаци, историчари и академици из целог света, а разматрали су се бројни научни радови и историографска истраживања о почињеном геноциду од стране Независне Државе Хрватске.

Делује невероватно, али и застрашујуће, да се права истина о обиму злочина геноцида почињеног од стране НДХ пре више од 70 година од када је завршен Други светски рат још увек утврђује.

Још страшније звучи чињеница да готово да нема политичког тела или законодавног органа који је, од краја Другог светског рата, водио политичку расправу о геноциду почињеном од

стране НДХ, јер је годинама владао страх од „политичких авета прошлости“, који би могли нарушити довољно ровите и осетљиве међуетничке и међудржавне односе.

Само чињеница да је споменик жртвама усташког злочина у Јасеновцу изграђен и отворен тек 1966. године, дакле двадесет и једну годину након завршетка Другог светског рата, довољно говори како је Титова Југославија третирала усташке злочине.

Због таквог страха Титове СФРЈ, која више не постоји, никада није одређен карактер геноцида који је, по свим међународним правним нормама, почињен над Србима, Јеврејима и Ромима у НДХ. Сматрало се да је за потребе политике „братства и јединства међу народима и народностима Југославије“ сасвим довољан камени цвет у Јасеновцу који је служио сећању на жртве и глорификовању антифашистичке и комунистичке револуције из које је настала Федеративна Народна Република Југославија.

Ни државе настале из распада СФРЈ никада нису одредиле прави геноцидни карактер злочина почињеног над Србима, Јеврејима и Ромима у Независној Држави Хрватској током Другог светског рата. Разлог је тражен у крвавом ратном сукобу који је уследио распадом СФРЈ од 1991. до 1995. године, а карактер овог „трагичног сукоба у региону“, како је званично назван рат у Босни и Херцеговини у Споразуму о миру у БиХ, дијаметрално је различито окарактерисан и прихваћен од стране свих сукобљених страна у периоду од 1991. до 1995. године на простору бивше СФРЈ.

Сматрамо да је прави тренутак за изјашњавање Народне скупштине Републике Србије о карактеру злочина у Независној Држави Хрватској, имајући у виду пре свега да је за овакву расправу неопходно да се утврди висок степен истине у квалификацијама карактера почињених ратних злочина од стране великог броја релевантних и респектабилних научника, института и других организација широм света. У случају почињених злочина од стране Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима широм света постоји хиљаде аутентичних научних сазнања и десетине хиљада доказа да је реч о геноциду на онај начин на који га је дефинисала Конвенција о спречавању и кажњавању геноцида, усвојена од стране Генералне скупштине Уједињених нација 9. децембра 1948. године.

Предложена Резолуција о геноциду Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата, у свом изворном облику настала је на Петој међународној конференцији о Јасеновцу која је одржана 2011. године у Бањалуци, када је и усвојена од стране учесника ове међународне конференције. Ову Резолуцију приредили су угледни и светски познати и признати научници: академик проф. др Коста Чавошки, академик проф. др Смиља Аврамов и академик проф. др Василије Крестић, а као извршни уредник ову Резолуцију је приредио и проф. др Владимир Лукић.

Не треба изгубити из вида да се у последње време у Републици Хрватској у јавности воде ксенофобичне расправе којима се сатанизује све што је српско у овој држави чланици Европске Уније. Настоји се да се укине употреба српског ћириличног писма у Хрватској као аутентичног и неутуђивог људског права Срба који живе у Републици Хрватској, а посебно у Вуковару. Заstraшујуће је то што су угледни јавни радници и највиши клирици Хрватске покренули иницијативу за одржавање референдума о увођењу усташког војног поздрава „За дом спремни“ у хрватску војску, која је и чланица НАТО снага. Не може се заборавити усташоидни фолклор на прославама војне акције „Олуја“ у Книну. Једном речју, након скоро осам деценија од победе над наци-фашизмом отпочела је усташизација целог друштвеног амбијента у Хрватској под утицајем све гласнијих шовиниста и екстремиста који сеју мржњу према свему што носи назив или потиче из речи „српски“.

Имајући све претходно у виду, а нарочито у светлу растуће угрожености српских националних и статусних питања у данашњој Републици Хрватској, сматрамо да су испуњени сви формални, а нарочито политички услови да се Предлог „Резолуције о геноциду Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата“ уврсти у дневни ред и изгласа на седници Народне скупштине Републике Србије.

Ова Резолуција даће немерљив допринос исправљању историјске неправде, да се погром који је починила усташка Независна Држава Хрватска коначно почне званично квалификовати као геноцид у складу са Конвенцијом о спречавању и кажњавању геноцида, усвојеном од стране Генералне скупштине Уједињених нација 9. децембра 1948. године. Будући да историјски доказан геноцид над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата у Независној Држави Хрватској није био предмет јасне парламентарне и политичке осуде или обештећења ни у једној од држава које су настале након престанка постојања Независне Државе Хрватске, Народна скупштина Републике Србије има генерацијску и историјску обавезу да се овом резолуцијом одреди према злочину геноцида почињеном у времену од 1941. до 1945. године у Независној Држави Хрватској, у којој је пострадао највише припадника конститутивног народа Републике Србије - Срба.

Ова Резолуција не представља акт угрожавања било каквог субјективитета данашње Републике Хрватске и једина њена намена је да упозори свет да се злочин геноцида не може избрисати из историје као ни из сећања, а заборав, негација и прикривање почињеног геноцида, које је практиковала власт СФРЈ ради афирмације такозваног „братства и јединства“ међу бившим југословенским народима, није допринела њиховом историјском помирењу. Данашња Република Хрватска, од деведесетих година када се борила и изборила за државну самосталност, у великом делу политичке и стручне јавности настоји да минимализује злочине усташког режима Анте Павелића, истовремено један значајан део јавности учестало глорификује усташку идеологију, а најекстремнији без устручавања, али и без кажњавања, славе и величају усташког поглавника Анту Павелића.

Вишедеценијско ћутање о усташким злочинима током Другог светског рата и неспремност КПЈ да јасно квалификује да је Независна Држава Хрватска у Другом светском рату починила геноцид над Србима, Јеврејима и Ромима, омогућили су да се деведесетих година, приликом распада СФРЈ, усташтво и идеологија НДХ врате на велика врата на место почињеног геноцида током Другог светског рата. И данас у хрватској јавности много више пажње се посвећује блајбуршким страдањима усташа и домобрана него погрому читавих народа због њихове расне, верске и националне различитости у Независној Држави Хрватској.

Ова Резолуција је акт опредељења Народне скупштине Републике Србије да се у суочавању са тешким теретом ратне прошлости из прошлог века покрене афирмација истине о геноциду којег је починила НДХ над Србима, Јеврејима и Ромима.

Резолуција коју су сачинили еминентни стручњаци и научници, а која је предложена Народној скупштини Републике Србије, послужиће малоборојним преживелим логорашима Јасеновца, Јадовна и других усташких логора и стратишта као историјска сатисфакција, а савременицима и будућим генерацијама које живе на овом простору послужиће као подсећање и упозорење, основа за даље научно проучавање и што је најважније даће резолутивни карактер препоруке за измену образовног и културно-информативног система Републике Србије ради превенције геноцида у будућности.

III ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ РЕЗОЛУЦИЈЕ

За спровођење ове резолуције нису потребна додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.